

ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ
„ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР“
ЮРИДИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ПСИХОЛОГИЯ“

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.пс.н. Майяна Милчева Митевска

ОТНОСНО: дисертационен труд на **ИРИТ БЕРКОВИЧ**

на тема

**ВРЪЗКАТА МЕЖДУ ФИЗИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ И
АКАДЕМИЧНИТЕ ПОСТИЖЕНИЯ НА УЧАЩИТЕ
(НАЗАРЕТ КАТО КАЗУС)**

за присъждане на образователна и научна степен “доктор”

Професионално направление 3.2. „Психология“

Докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“

Научни ръководители:
доц. д-р Красимир Иванов
доц. д-р Петър Нешев

Становището е възложено по решение на Научното жури, определено със Заповед на Ректора на Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“ №371/19.06.2023 г.

Дисертационният труд е обсъден на заседание в Катедра „Психология“ към Юридически факултет при Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ и е насочен за защита пред Научно жури.

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

Авторът на дисертацията е ръководител на отдел „Физическо възпитание“ в Министерството на образованието на Северния окръг на държавата Израел и има над 30 години педагогически опит.

Представената ми за изготвяне на становище дисертация е посветена на тема, която е широко изследвана в сферата на педагогическата психология, но въпреки това остава актуална.

Ефективното функциониране на мозъка е свързано с физическата активност, а предимствата на физическата годност върху здравето и уелнес са многобройни. В академичните среди представянето по математика и четене е доказано, че е особено повлияно от физическата активност. В дисертацията на ИРИТ БЕРКОВИЧ са проведени изследвания за връзката между физическото възпитание и академичните постижения на учениците в началното училище в Израел, децата от пети и шести клас.

В този аспект от съществено значение е същността на връзката между физическите и академичните постижения на учениците в началните училища. В този смисъл логично се дефинира и отгранича като

основна цел на изследването ефективността на работата, а допълнителна тежест на изследването придават и вторичните цели. Те задълбочават анализа като търсят разликите във връзките между физическите постижения и постиженията в различните видове академични дисциплини, ефекта на възрастта върху връзките между физическите и академичните постижения, влиянието на социално-икономическия статус върху връзката между физическите и академичните постижения и редица други фактори, които са значими за успеха в училище. В специализираната литература по въпроса се описва връзката между физическите и академичните постижения, които оформят разбиране на психологическите аспекти зад постиженията. В такъв аспект смятам, че темата е актуална, като значимостта ѝ се повишава от факта, че се разглежда практико-приложен проблем въз основа на сравнения.

2. Оценка на научните резултати

Основната цел на дисертационния труд е да се направи задълбочен обзор на теоретичните подходи и концепции за „физическо възпитание – академични постижения“, въз основа на който да се изведе модел за емпирично изследване, който в последствие да послужи за промяна на политиките и начините на работа в началните училища. Конкретните резултати от дисертацията могат да се ползват от широк диапазон потребители: преподаватели в училища в Израел, учители, инструктори по физическо възпитание, директори в училищата и директори в образователни отдели. Резултатите от изследването могат да се използват при планирането на дейностите по физическо възпитание в училищата и разпределянето на часове за дейности по физическо възпитание през учебния ден.

Дисертацията се състои от 182 страници, разпределени в четири глави. Съдържанието на всяка глава е разделено на отделни раздели.

Констатациите се обобщават съдържателно в 32 таблици. Списъкът на използваната литература включва 130 източника на английски език. Постиженията на учениците във физическото възпитание са измерени с помощта на тестове за физическо възпитание, които се основават на четири различни индекса на физическа активност. Академичните постижения Изследването включва голям брой ученици – 549, от частни начални училища в Назарет без предварителен скрининг на учениците. Наборите от количествени данни са анализирани с помощта на SPSS и Excel. Общо седемте хипотези са проверени с казус, поради многообразието на ученическото население в Назарет.

Основните задачи на изследването са свързани с определяне на конкретните изследователски конструкти и връзката между тях, както и да се формулират направления, свързани с дейността на учителите.

Сериозният научен подход към постигането на целта и решаването на основните задачи предполага избор на адекватен подход за изследване. От методологическа гледна точка в настоящото изследване е направено обобщение на теориите за обучението и сравнителен анализ на водещи поведенчески, хуманистични и когнитивни подходи. Използвани са изследователски методи, релевантни на целите и задачите на изследването, които са релевантни за изследваната проблематика.

При анализа на водещите концепции Ирит Берковиц възприема хронологичния подход. Преглед на литературата за физическото възпитание в Израел е последван от изследване на психологическите аспекти на връзката между физическите постижения на учениците и академичните постижения.

От всичко представено в теоретичната част може да се направи заключението, че докторанта демонстрира изявен стремеж към задълбочаване на теоретичните знания и уменията за синтезиране на

конкретни и потенциално приложими идеи от обемен научно-изследователски материал.

Поставените в изследването цели и задачи, както и характерът на предполагаемите зависимости между изследваните конструкти, определят статистическите методи, които са използвани при обработката на данните. Те включват методи от описателната и дедуктивната статистика, използвани за установяване на вариацията на изследваните феномени при различните респонденти и техните взаимовръзки.

Въз основа на получените резултати е направен сравнителен анализ. Основният извод за изследваните училища подкрепя тезата за среда, която е ориентирана към нововъведения, гъвкавост и свобода в действията. Ефектът на психологическите фактори върху постиженията не изглежда да се ограничава до академичните постижения, но също така е доказва, че влияе върху постиженията на учениците във физическото възпитание.

Като цяло, получените резултати са описани и анализирани коректно. Те са представени в табличен и графичен вид, като по този начин дават възможност за ясно отграничаване на значимите взаимовръзки между изследваните феномени. Направените изводи показват компетентността на Ирит Берковиц да анализира и интерпретира резултати от емпирични изследвания и да прави заключения за социалната практика. Всичко това е индикатор за подчертан изследователски интерес към разглежданата проблематика.

3. Оценка на приносите в дисертационния труд

Самооценката за постиженията на дисертационното изследване Ирит Берковиц структурира в четири теоретични и три приложни приноса. Анализът и интерпретацията на резултатите от проведеното емпирично

изследване показва тяхната приложимост в практиката от гледна точка на обогатяването на образователните политики и образователен мениджмънт.

Докторантката формулира коректно ограниченията на емпиричното изследване, като извежда ползи от прилагането на позитивна психология, която има за цел да превърне мечтите в реалност и да увеличи максимално индивидуалния потенциал на детето професионално, академично и лично.

Приемам формулираните приноси и ги оценявам като самостоятелно постижение на докторанта и като резултат на задълбочено познаване, разбиране, оригинално научно търсене.

Представената справка за научните приноси и авторефератът отразяват основните положения на дисертационния труд. По темата на дисертацията са представени три публикации, които адекватно отразяват основните изследователски постижения творческо адаптиране и доразвиване на съвременните теоретични конструкции и практически подходи.

4. Критични бележки и препоръки

Критичните ми бележки се отнасят до цитирането на някои от използваните източници на английски език. Тези бележки обаче в никакъв случай не омаловажават и не променят значимостта на посочените приноси.

5. Заключение

Представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане.

Като оценявам достойнствата на постигнатото, давам положителна оценка на дисертационния труд и изказвам съгласието си на Ирит Берковиц да бъде дадена образователната и научна степен „доктор“ по

професионалното направление 3.2. Психология по докторантска програма
„Педагогическа и възрастова психология”.

04.11.2023 г.

гр. София

Рецензент:

(проф. д.пс.н. М. Митевска)